Шапак Рысмендеев атындагы орто мектеби

3/11

Диний экстремизм

Кара-Суу айылы

Сканировано с CamScanner

Шапак Рысмендеев атындагы орто мектебинде откорулгон иш-чара боюнча маалымат

2022-жылы 10-октябрь

Тема: «Экстремизм жана терроризмден сакталалы»

Экстермизм жана терроризм азыркы учурдун көйгөйлүү маселесинин бири. Бул койгой элдин, мамлекеттин башына түшкөн оор иштерди жүргүзүшот. Адам баласын озгочо жаштарды ар кандай жолдор менен . түз жолдон адаштырып өз курамына тартууда. Ар кандай диндик секталарга тартышат. Аллахтын наамына жамынып согуш ачып, бийлик басып алууга үндошот. Бул адамдар «Хизбут-Тахрир Аль-Исламы» котормосу «Партия исламского освобождение 1953-жылы уюшулган. Экстермизм жана терроризм иштери аркылуу элди аралап үгүт насаат жүргүзүү. Элдерди коркутуу (интернет менен адамдын башын кесип корсотүү). Экстремизм чектен чыккан деген латын сөзүнөн которулган. Экстермизм жана терроризм үгүт насаат аркылуу мамлекетти ыдыратып, бийликти басып алуу, ислам динине жамынып алып адам олтүрүү, зордук-зомбулук менен иш жүргүзүшот. Максаты бийликти басып алуу.

2001-жылы сентябрда АКШ жардыруу бул Бенладен Усаменин уюштурган жардыруусу. Кыргызстанда 19 экстремизм, терроризм уюмдары бар. Бул уюмдар жашыруун уюм.

Реструктивный бузукулук уюм.

Саид Бурятскийдин жана Шамудин Абдыкалык жетектеген уюмунун материалдары олкодо жашыруун таркатылып турат. Жайшүльмагди сектасы Илибаев, Абдырхмановдор жетектеген уюмдар. Мындан башка хизбут-тахрир, Аль-жазира, Аль-кайдо деген секталар салафедин коз караштa исламдын тескери үгүт китептери таркатылып келет. Аль-кайдо Ооганстанда уюмунун Бүткүл дүйнөнүн ислам кыймылын баштоо үчүн Абдулах Азат жана Усаме Бенладен 11-августта 1988-жылы террористик уюм түзүлгөн

Экстремизм айырмачылыгы

1. Идеологиялык негизи
2. Уюшкандыгы
3. Активдүүлүгү

Максаты: Орто Азияда Халифат куруу.

Халифчилер олко ортосунда касташтыруу жана олконүн ичинде эки жаат кылып касташтыруу бузукулук иштер менен алектенүү

Салафизм

1. Тезрроризм озүнүн бир тууганын капырлыкка чакыруу
2. Халифат киргизүү-масхабдарды жокко чыгаруу
3. Масхаб-жол мектеп, накыл сөздор

Сканировано с CamScanner

Мисалы: Карынын сөзүн капка сал, Улууну урматта, кичүүнү сыйла.

Яккинакар уюмундагы адамдар чачы узун, алдырбайт, свет колдонбойт, кыз балдарын окутпайт, кыздарын эрте күйөөгө берет, мед жардам албайт, экстермизмди жайылтат.

Фундаментализм-диний чектен чыгуу, өзүнүн пикирин колдойт.Идеясына аябай берилет, башканын пикирине такыр кошулбайт.

Фикире-гигиена

«Ислам мамлекети» террористик уюму, «ИГИЛ»-кайдан чыккан жана булар кимдер.

ИГИЛ-2006-жылы 15-октябрда түзүлгөн. Дүйнө жүзүндө көптөгөн мамлекеттер тарабынан террористтик уюм катары тыюу салган ислам деген атты ыйгарып алган бирок ислам менен эч байланышы жок.

Бул террористтик уюм тарабынан:

-массалык өлтүрүүлөр

-этникалык тазалоо

-жашы жете элек балдарды согуштук актыларга үгүттөө жана ыктоо

-адамдарды сатуу

-аялдарды жана кыздарды сойкулукка түртүү

-тарыхый эстеликтерди

-диний жактан ыйык болгон жерлерди

-инфраструктуралык объектилерди жок кылуу сыяктуу кылмыштарды жасаган

Жалпысынан бул террористтик уюмдун аракетин:

-геноцид

-аскредик кылмыш жана жалпы адамзатка каршы кылмыш жасагандыгын айтууга болот.

ТИУ: У Батталов

Сканировано с CamScanner

Динди жамынган экстремисттик жана террордук уюмдар

ЭКСТРЕМИЗМ – латын сөзүнөн алганда **чектен чыккан** деген түшүнүк. Мааниси: чектен чыккан көз-карашка жана радикалдуу аракеттерге ыктоо. Азыр Кыргызстанда 14, ШКУда 40ка жакын экстремисттик уюм бар. **Экстремисттин жөнөкөй кылмышкерден айырмасы** – динге жамынып алып, саясий максатты көздөгөндүгү. Жогоруда белгиленгендей, кээде журналисттер экстремисттик уюмдардын желегин же башка атрибутикаларын гезиттик макалага, телевидение менен видео сюжеттерге колдонуп, аларды жарнамалап коюуда.

Экстремизмдин кеңири жайылган түрлөрү: диний, саясий, этникалык саясий-диний болуп саналат.

Сирия, Ирак жана башка аймактарда согушуп келгендер менен жергиликтүү кылмыштуу топтор кошулуп кетишүүдө. Анткени алар көзү ачыктардын, ишкерлер менен башка бизнес жасагандардын мүлкүн тартып алуу максатында "ыйык согушка жардам" деген жүйөө менен фетва чыгарышып, талоончулук, рэкетчилик жана башка кылмыштарга жол ачып беришүүдө. Экстремисттер ислам динидеги ыйык болуп саналган **"Жихад"** түшүнүгүн да бурмалашып же таптакыр тескери максатка пайдаланышууда. Анда адам баласы өзүн-өзү тарбиялоосу, ачкөздүккө умтулбоо, барга да, жокко да канист кылуу, сабырдуулук сыяктуу кыргыз элинин эле каада-салтында кездешкен ыйык касиеттер тууралуу айтылган. Акыркы учурда айрым динчилдер арасында салафизм идеясы күч алууда. **Салафизм** – байыркылар ишенген динди сактоо. Алар башка диний идеяларды же диний көз караштарды жокко чыгарат же таанывайт.

Радикализм – латын тилинен которгондо аша чапкандык.

Фундаментализм – артка кайтуу.

Фанатизм – өзүнүн идеясына, пикирине берилип, башка пикирди кабыл албоо, жокко чыгаруу.

Террорчулук – коркутуу. Мисалы, ошол эле Ислам мамлекети деп аталган топтун мүчөлөрү "Жакында биз Борбор Азияга барабыз..." деген видеотасмаларды интернет аркылуу жайылтышууда. Бул коркутуу да, террорчулук да болуп саналат. Кыргызстанда 13 экстремисттик жана террорчулук уюмдардын ишмердүүлүгүнө тыюу салынган. Алардын арасында белгилүүлөрү: Хизб-ут-Тахрир, Түркстан боштондук уюму, Исалм мамлекети жана башкалар.

Дин кызматкерлеринин сабатсыздыгы кырдаалды курчутууда

Сканировано с CamScanner

ЭКСТРЕМИЗМ,ТЕРРОРИЗМ - БУЛ ИСЛАМ ЭМЕС

Ислам дини экстремизмди жана терроризмди каралайт, айыптайт. Исламдагы жихад экстремизм жана терроризмге эч канда тийешеси жок экенин айтып келет. Тескерисинче экстремизмди жана терроризмди ар дайым каралап өтө оор кылмыштуу күнөө иштерден экенин эскертип келген. Тилеке каршы айрым адамдар өздүрүнүн тар түшүнүгү менен кылмыштуу иштерин жихад деп атап, исламдын атын жаман көрсөтүп жатышат.

Жардыруулар менен күнөөсүз адамдарды, аялдарды, балдарды, карыяларды өлтүрүп, адамзатты кыйноого, азапка салаган ар түрдүү жолдор менен алардын жашоосуна же эркиндигине же тынчтыгына коркунуч келтирип, аларды коркуткан иш аракеттерди жасашууда. Мунун баардыгы тыюу салынган арам, бузуку иштерден атаган. Мындай ишти кылган адамдар чоң күнөөкөр болушат. Алла Таала ыйык Куранда мындай деген;

«Жер бетиндеги бузукулук кылууну көздөбө. Алла бузукуларды сүйбөйт».

Алла Таала экстремистик жана террористик иштерди жана аны жасагандарды, Аллага жана анын элчисине каршы ачык согуш жарыялагандар деп атаган. Ал эми Аллага жана анын элчисине каршы согушкандардын жазасын төмөндөгүчө баяндаган.

«Чындыгында, Алла жана анын элчисине каршы согушкандардын, жер жүзүндө бузукулук иштерди жасап жүргөндөрдүн жазасы алар өлтүрүлөт, асылат же колу-буттары кайчылаш кесилет же мекенинен куулуп чыгарылат. Бул алардын бул дүйнөдөгү жазасы, ал эми Акыретте улуу азап(бар)».

Экстремистик жана террористик иштерди жасаган, жер бетинде бузукулук кылган, чектен чыккан адамдарга карата, Ислам шариятында өтө катаал жазаларды белгилеген, бул дүйнөдө бир дагы адам баласы кабыл алаган мыйзам мынчалык катаал эмес.

Бугун күнү Исламдагы эң ыйык болгон жихадды туура эмес колдонушуп, өздөрүнүн бузуку иштерин жихад деп атагандар көбөйүүдө.

Белгилей кетчү бир жагдай, ***экстремизм жана терроризм - бул ислам эмес, ал эми жихад - бул экстремизм жана терроризм эмес.***

Жихаддын максаты, чындыкка жардам берүү, зордук- зомбулукту жоюу, адилеттүүлүктү, тынчтыкты жана бейпилдикти орнотуу болуп эсептелет. Исламдын ар бир ишке карата адептери жана өкүмдөрү болгондой эле, жихадтын дагы өкүмдөрү бар. Жихад динди, ыйманды, мекенди, үй бүлөнү душмандан коргоо үчүн. Жихадда кекселерди, аялдарды, балдарды өлтүрүү арам кылынган. Жихадда согушту таштап артка качуу арам кылынган. Туткундарды, багынгандарды өлтүрүү же душман болсо да адамды кордоп, кулак мурдун кескилөө арам кылынган. Эгин талааларды өрттөп жок кылуу, имараттарды бузуп, талкалоого тыюу салынат.

Бүгүнкү күнүдө чектен чыккан экстремистик жана террористик топтордун башкалардын мекенине бастырып кирип тартып алуусу, адам затынын урматын жер менен жексен кылганы динде каралаиган иш.

Сканировано с CamScanner

	Уюмдун аталышы	Уюмдун кыска таанытылышы	Уюмдун ишмердүүлүгү качан жана кимдин чечими менен тыйюу салынгандыгы тууралу маалымат
1.	«Түркестанды бошотуу уюму (кыймылы)» («Шарки азат Туркестан») уйгурлардын мыйзамсыз куралдуу түзүмү	Террористик жана сепаратистик мүнөздө 1993-жылы СУАРдын Хотан аймагынан чыккан эки адам тарабынан түзүлгөн.	КРнын Жогорку соттунун чечими менен 20.08.2003ж.
2.	«Чыгыш Түркестан Ислам партиясы» («Шарки Туркестан ислам партиясы»	Террористик жана сепаратистик мүнөздөгү уюм. Лидерлери: Хасан Максум, Абдул Хак, Түркестандык Абдуль Шакур. Түзүлгөн жылы 1993-1997-ж.ж. Түркистан ислам партиясы болуп кайрадан түзүлгүн. Бул уюмдун СУАР Чыгыш Түркестанда, Сирияда, Афганистанда жана Вазиристанда активдүү.	КРнын Жогорку сотунун чечими менен 20.08.2003ж.
3.	«Түркестан ислам партиясы», «Өзбекстан ислам кыймылы» (ИДУ), «Исламдык кайра жаралуу партиясы».	Бул террористик уюм 1996-жылы түзүлгөн. АКШнын мамлекеттик департаментинин классификациялоосу боюнча өзгөчө коопту эл аралык террористик уюмдардын тизмегинде турат. Лидерлери: Тахир Юлдашев, Партиянын аскердик тармагын жетектеген Джумабай Ходжиев, Тахир Юлдашевдин орун басары жана маалымат борборунун жетекчиси Зубаир ибн Абдурахман. Бул кыймылдын эң негизги максаты Фергана өрөөнүндө Ислам мамлекетин түзүү болгон.	Бишкек шаарынын Биринчи май райондук сотунун чечими менен 15.08. 2006ж.
4.	«Аль-Каида» же «Аль-Каеда»	«Египеттик исламдык джихадчылардын» бир канча жогорку даражадагы жетекчилеринин жолугушуусу учурунда, Советтик армиянын Оганистандан чыгуусу менен бүткүл дүйнөлүк джихадды баштоо үчүн Абдуллах Азам менен Усама бен Ладендин акчаларын бириктирүү чечими кабыл алынган жанабул террористик уюм 11-август1988-жылы түзүлгөн.	Бишкек шаарынын Биринчи май райондук сотунун чечими менен 15.08. 2006ж
5.	Талибан кыймылы	Бул террористик уюм 1994-жылы түзүлүп, 1996-2001-жылдары	Бишкек шаарынын биричи

Сканировано с CamScanner

6.	«Күрдистан элдик конгресси» эл аралык уюму («Күрдэлдикконгиреси», «Күрдистан жумушчу партиясы», «Контра-Гель»)	Куралдык каглышууну түзүү максаты менен Түркиянын түштүк чыгышында эркин Күрдистан мамлекетин курууну көздөгөн бул террористик уюм 1978-жылы түзүлгөн. Бул уюмдун лидери катары Абдуллах Өжалан, 1998-жылы Кениянын Найроби шаарында кармалып, Түркия мамлектине откөрүлүп берилген жана 1999-жылдан бери Түркиянын абагында олтурат.	Бишкек шаарынын Биринчи май райондук сотунун чечими менен 11.06. 2008ж.
7.	«Джихад тайпасы», «Исламдык джихад тайпасы», «Джихад жамааты», «Исламдык джихад маджахеддер жамааты», «Борбордук Азия маджахеддер жамааты»	Бул террористик уюм 2002 жылы түзүлгөн. Бул уюмдун башкаруусу Пакистандын Мир Али шаарында жүргүзүлөт. Булардын мүчөсү 100-200адамдан тургандыгы айтылат. Булардын копчүлүгү Өзбекстандан чыккандар, бирок алардын арасында тажиктер, кыргыздар жана казактар да бар. Акыркы терактары Германияда жүргүзгөн. «Исламдык джихадчылардын союзу» түрк интернет сайтарын өздөрүнүн прапогандалоо трибунасы катары колдонуп, көбүнчө түрктөргө жана түрктөрдөн чыккан европалыктарга кайрылышат.Мүчөөлөрүнүн арасында «Зауэрланддык ячейканын» копчүлүк бөлүгүн Түркиялык джихадистер түзот.	Бишкек шаарынын Биринчи май райондук сотунун чечими менен 11.06. 2008ж
8.	Жайшуль Махди«Махдинин армиясы»«Армия Махди»	Бул террористик уюм 2003 жылдын июнь айында Ирактык радикалдуу шиит лидери Муктад ас Садр тарабынан түзүлгөн. Эл аралык деңгээлде 2004 жылдын 4 апрелинде Ирактын окупациялык күчторүнө каршы биринчи чоң куралдуу кагылышууну уюштуруп, башкаргандыгы менен таанылган. Шииттерде Махди бул куткаруучу, «көрүнбогон» имам, «акыры замандын» алдында чыгып, жер бетирде адилеттүүлүктү орнотуучу деп ишенишет.	Бишкек шаардык Биринчи май райондук сотунун чечими менен 24.10.2012ж
9.	Джунд-аль Халифат (Джунд-уль Халифат)	Бул террористик жана экстремистик уюм 2009 жылы Казакстан Республикасынын аймагында джихаддарды байлоо максатында түзүлгөн. Бул топту Оганститан Пакистан чек арсында жашаган жана Америкалык армияга каршы согушка катышкан үч Казакстандын жараны түптөгөн. Уюм джихадчыл	Бишкек шаардык Биринчи май райондук сотунун чечими менен24.10.2012ж.

Сканировано с CamScanner

		[illegible] Казакстандын жарандары болуп, алар Оган Пакситандын «чыгыш Вазиристан» чек ара аймактарында жүрүшөт.	
10.	Ансаруллох (Ансарул Аллах)	Эстремистик жана террористик болгон «Жаамат Ансаруллах» уюму Таджикистандагы Өзбекстан Исалам кыймылынын бир бутагы болуп, ал «Аль Каида» тарабынан каржыланат. Уюм 2006жылы Пакистан провинциясынын Вазиристан аймагында «Өзбекстан Ислам кыймылынан» тажиктерден турган топту бөлүү аркылуу курулган уюм.Өздөрүнүн активдүү ишмердүүлүгүн 2010 жылы Таджикстан аймагынан баштаган.	Бишкек шаарынын Биринчи май райондук сотунун чечими менен 24.10.2012ж.
11.	Ат-Такфир Валь-Хиджра (Ат-Такфирвал-Хиджра)	Бул терорристик жана экстремистик уюм 1977жылдардын башында Шукри Мустафа тарабынан Египетте түзүлгөн. Египет бийлиги бул уюмду тарабынан биринчи жолу шейх Хусейин аз Захабинин тобунун мүчүлөрүн урдоо жана өлтүрүү менен тыйюу салынган, ошол убакта Египеттин вакуф иштери боюнча мурдагы министири болгон.	Бишкек шаарынынБиринчи май райондуксотунунчечимимене н 24.10.2012ж.
12.	« Ислам мамлекети», «Ирак жана Левант Ислам мамлекети» ИГИЛ Ливан«Исламское государство», «Исламское государство Ирака и Леванте»	Бул уюм «Аль Каиданын Ирактагы» террористик тобу катары Иракта 2003 жылы экстремистик жана терористик уюм катары түзүлгөн. Негиздөөчүсү Иярдониялык Ахмед Фадыль Халейла, «Абу Мусаб аз Заркави» аты менен белгилүү болгон. Бул уюм 2006 жылдын октябрь айынан Ирак аймагына башка радикалдуу ислам топторунун келүүсү менен өз атын «Ирактагы Ислам мамлекети» деп өзгөртүп, жарыя кылган. Ал эми 2013 жылдын 9 апрелинен баштап «Ирак жана Сирия ислам мамлекети» деп атала баштаган. Себеби ошол учурда «ИГИЛ»дын согушкерлери өз алдынча күч катары Сириянын жарандык согушуна катышышкан.	Бишкек шаарынын Октябрь райондук сотунун чечими менен 13.02. 2015ж
13.	«Фронт ан-Нусра» же «Джабхат ан-Нусра»	Бул терористик жана экстремистик уюм, өзүн расмий түрдө 2012 жылдын 10 январында видео кайрылуу аркылуу «өзүнүн жерине Аллахтын мыйзамы келгендигин» жана « эми мусулмандар үчүн сот күнү Дамаскта» экенин таратуу аркылуу «Джабхат ат Нусура» ислам террористик тобун түзгөндүгүн	Ош шаардык сотунун чечими менен 13.05. 2015ж

Сканировано с CamScanner

		конфиликтинде исламдын ролун жогорулатуу андан ары «Халифата аль Шам» б.а. Шамда халифат орнотуу болуп саналат.	
14.	Катибат аль-Имам Бухари"	Бул террористик жана экстремистик уюм 2015 жылы Абу Хафс аль Узбеки жана Абу Саад аль Узбеки аттуу эки өзбек боевиктеринин ИГИЛдын катарына өтүү присягасын берип жаткан кайрылуусун көрсотүү менен түзүлгөн. Бул экстремистик жана террористик топ «Аль Каида» менен байланышы бар сириялык топ «Джабхат аль Нусра» жана эки чечен башкаруучусу жана «Сейфуллах Шишанин Жамааты» тобунун «Джабхат аль Нусра» нын ичинен бөлүнүп чыккан жана «Джейш аль Мухаджирин валь Ансар» («Кавказдык эмират» аттуу түндүк Кавказдык ислам тобу менен байланышы болгон) тараптар менен бирге Сирия провинциясынын Алеппо шаарында согушкан.	Ош шаардыксотунунчечимимене н 13.05. 2015ж
15.	« Жаннат Ашыктары» б.а. «ЖаннатОшиклари» -	Бул террористик жана экстремистик уюм же топ, 2014 жылы Ош областынын Кара суу районун Кашкар Кыштак айлынын тургуну,1991 жылы төролгөн, Кыргыз Республикасынын жараны Сиражиддин Мухтаров (такма аты : Абу Салох) тарабынан Сирия аймагында түзүлгөн. Бул топ, эки интернет веб сайттары: Facebook жана Youtbe аркылуу Сирияда пропогандалык маалыматтарды жайылтуу жана Сирияга жаштарды азгыруу ишмердүүлүгүн жүргүзгөн.	Ош шаардыксотунунчечимимене н 13.05. 2015ж
16	«Хизб -ут-Тахрир-аль-Ислами»	Бул экстремистик уюм 1953 жылы белгилүү дин таануучу, Иерисалимдин шарияттык апелляциалык сотунун судясы Такиуддин ан Набхани, тарабынан түзүлгөн. « Хизб ут Тахрир» саясий партия болуп, анын идеялогиясы Ислам болуп эсептелет. Партиянын максаты: Мусулмандарга Исламдык жашоо образына кайтарууга комоктошуү болуп саналат. (жашоонун бардык тарабы шарияттын ченемдерине негизделиши керек дейт) жана Ислам ишенимин джихад жолу аркылуу жайылтуу болуп эсептелет. Активдүү ишмердүүлүгүн Жакынкы Чыгыштагы жана Түндүк Африкадагы (Египет,	КРнынЖогорку сотунун чечими менен 20.08.2003 ж.

Сканировано с CamScanner

		биримдигине мүчө өлкөлөрдөгү филиалдары аркылуу ... келет. Бирок бул уюмдун ишмердүүлүгүнө Германия, Дания, Улуу Британия, (антисемитизм, жана Европалык конвенциянын адам укугу жөнүндөгү баалуулуктарына каршы келгендиги үчүн) Түштүк жана Түштүк чыгыш Азия (Бангладеш, Пакистан, Малайзия, Индонезия) жана Австралияда тыйүю салынган.Ал эми 1995 жылдан тарта бул уюм Өзбекстанда жана КМШ өлколорүнүн аймагында жайыла баштаган.	
17	«Акромия»	Бул уюм 1994 жылы Өбекстандын Андижан шаарында пайда болгон. Уюмдун аты алардын лидери Юлдашев Акрам Сотволдиевичтин аты менен коюлган. Өзү Андижандык А.Юлдашев ДЭУ «Хизб ут Тахрир»дин идеологиясын карманган. Ал эми Андижан областында бул уюмдун жактоочуларын «Иймончилар» б.а. «Ыйманчылар» деп же болбосо «Халифатчылар» деп аталып активдүү дин үйрөнүү менен алек болуп, Такиутдин Набханинин теориялык базасында үйрөнүшкөн жана 12 сабак болгон («Иймонга йүл»б.а. «Ыйманга жол») аттуу өздөрүнүн окуусун иштеп чыгышкан. Булардын окуусу Андижандагы жаштардын арасында өтө тез жайыла баштаган. Уюмдун негизги максаты күч колдонуу жолу менен Өзбекстан аймагында теократиялык мамлекет орнотуу болуп саналат.	Бишкек шаарынын Биринчи май райондук сотунун чечими менен 14.03.2014ж.
18	Джааматат-Таухидваль-Джихад	Экстремистик, радикалдуу салафиттик джихадчылардын тобу Абу Мусаб аз Заркауинин башчылыгы астында 1999 жылы Иордан режимин кулатуу, Заркауинин оюу боюнча бул режим исламдык эмес экендигин жана муну менен ислам мамлекетин куруу максатында түзүлгөн.	Ош шаардык сотунун чечими менен 16 марта 2016 ж. тыйюу салынган.

Сканировано с CamScanner

Шапак Рысмендеев атындагы орто мектебинде откөрүлгөн иш-чара боюнча маалымат

2021-жылы 20-сентябрь

Тема: «Экстремизм жана терроризмден сактангыла»

Экстермизм жана терроризм азыркы учурдун койгойлуу маселесинин бири. Бул көйгөй элдин, мамлекеттин башына түшкөн оор иштерди жүргүзүшот. Адам баласын өзгөчө жаштарды ар кандай жолдор менен . түз жолдон адаштырып өз курамына тартууда. Ар кандай диндик секталарга тартышат. Аллахтын наамына жамынып согуш ачып, бийлик басып алууга үндөшөт. Бул адамдар «Хизбут-Тахрир Аль-Исламы» котормосу «Партия исламского освобождение 1953-жылы уюшулган. Экстермизм жана терроризм иштери аркылуу элди аралап үгүт насаат жүргүзүү. Элдерди коркутуу (интернет менен адамдын башын кесип корсотүү). Экстремизм чектен чыккан деген латын сөзүнөн которулган. Экстермизм жана терроризм үгүт насаат аркылуу мамлекетти ыдыратып, бийликти басып алуу, ислам динине жамынып алып адам өлтүрүү, зордук-зомбулук менен иш жүргүзүшот. Максаты бийликти басып алуу.

2001-жылы сентябрда АКШ жардыруу бул Бенладен Усаменин уюштурган жардыруусу. Кыргызстанда 19 экстремизм, терроризм уюмдары бар. Бул уюмдар жашыруун уюм.

Реструктивный бузукулук уюм.

Саид Бурятскийдин жана Шамудин Абдыкалык жетектеген уюмунун материалдары олкодо жашыруун таркатылып турат. Жайшүльмагди сектасы Илибаев. Абдырхмановдор жетектеген уюмдар. Мындан башка хизбут-тахрир, Аль-жазира, Аль-кайдо деген секталар салафедин коз караште исламдын тескери үгүт китептери таркатылып келет. Аль-кайдо Ооганстанда уюмунун Бүткүл дүйнөнүн ислам кыймылын баштоо үчүн Абдулах Азат жана Усаме Бенладен 11-августта 1988-жылы террористик уюм түзүлгөн

Экстремизм айырмачылыгы

1. Идеологиялык негизи
2. Уюшкандыгы
3. Активдүүлүгү

Максаты: Орто Азияда Халифат куруу.

Халифчилер олко ортосунда касташтыруу жана олконүн ичинде эки жаат кылып касташтыруу бузукулук иштер менен алектенүү

Салафизм

1. Тезрроризм озүнүн бир тууганын капырлыкка чакыруу
2. Халифат киргизүү-масхабдарды жокко чыгаруу
3. Масхаб-жол мектеп, накыл сөздор

Сканировано с CamScanner

Мисалы: Карынын сөзүн капка сал, Улууну урматта, кичүүнү сыйла.

Яккинакар уюмундагы адамдар чачы узун, алдырбайт, свет колдонбойт, кыз балдарын окутпайт, кыздарын эрте күйөөгө берет, мед жардам албайт, экстермизмди жайылтат.

Фундаментализм-диний чектен чыгуу, өзүнүн пикирин колдойт.Идеясына аябай берилет, башканын пикирине такыр кошулбайт.

Фикире-гигиена

«Ислам мамлекети» террористик уюму, «ИГИЛ»-кайдан чыккан жана булар кимдер.

ИГИЛ-2006-жылы 15-октябрда түзүлгөн. Дүйнө жүзүндө көптөгөн мамлекеттер тарабынан террористтик уюм катары тыюу салган ислам деген атты ыйгарып алган бирок ислам менен эч байланышы жок.

Бул террористтик уюм тарабынан:

-массалык өлтүрүүлөр

-этникалык тазалоо

-жашы жете элек балдарды согуштук актыларга үгүттөө жана ыктоо

-адамдарды сатуу

-аялдарды жана кыздарды сойкулукка түртүү

-тарыхый эстеликтерди

-диний жактан ыйык болгон жерлерди

-инфраструктуралык объектилерди жок кылуу сыяктуу кылмыштарды жасаган

Жалпысынан бул террористтик уюмдун аракетин:

-геноцид

-аскредик кылмыш жана жалпы адамзатка каршы кылмыш жасагандыгын айтууга болот.

ТИУ: У. Батталов

Сканировано с CamScanner

Шапак Рысмендеев атындагы орто мектебинде кылмыштуулукту алдын алуу, диний экстремизм боюнча окулган лекция

Азыркы учурда биздин коомдун алдында турган социалдык мааниси терең маселердин бири өспүрүмдөр жана мектеп окуучулары арасындагы кылмыштуулукту азайтуу жана алдын алуу, жогорку муундар кийинки муундарга үстөмдүк кылуусу, ич ара пикир келишпестиктен чыр чатактын ырбап кетишинен өспүрүмдөрдүн майып болуп калышы же денесинен оор жаракат алуулары катталууда.Мындан сырткары зордук-зомбулук, рекетчиликтен жаш өспүрүмдөр зордук-зомбулукка кабылышы , алдуулар алсыздардын үстүнөн басынтуу, мазактоо, уруп сабоо жана тонон кийимин ,акчасын же баалуу буюмдарын тартып алуу ар кандай иштерге салуу фактылары кездешип келе жатат.Мындай терс көрүнүштөрдүн натыйжасында окуучулар ,өспүрүмдөр суицидге кабылган учурлар болууда.

Мындай көрүнүштөрдү алдын алуу максатында мектепте ар кандай иш чаралар, окуучулар арасында чогулуштар ,түшүндүрүү иштери жүргүзүлүп жана класстык сааттар өтүлүп турат.

Окуучулар арасында чоң кылмыш, майда кылмыштардан башталат.Ошону үчүн мындай жаман иштерге барбоосун айтып түшүндүрүп жатабыз.Окуучулар арасында тамеки, арак, назвай, наркотикалык заттардын өмүргө зыяндуулугу жана жугуштуу оорулар боюнча иш чара өтүп түшүндүрүү иштерин жүргүзөбүз. Видео роликтер көргөзүлүп жатат. Биздин мектепте эки коопсуздук кызмыткери иштейт.

Рай.ИИБ. ИДН кызматкери ст.лейт. Макеева Айгерим биздин мектепке бөлүнгөн.Райондук ИИБ кызматкерлери менен биргелешип иш алып барабыз.Айылдан мерчемдүү жерлерине маал маалы менен КК, БӨУ нүн курамы, МЖД менен бирдикте рейддер жүргүзүлүп турат жана кылмыштуулукту алдын алуу ,зордук-зомбулукту болтурбоо жана рекетчиликти тыюу максатында

Сканировано с CamScanner

сурамжылоо иш аракеттерин жүргүзүп жатабыз..Класс жетекчилер тарбия сааттарды өтүшөт.

Диний экстермизм, кылмыштуулук боюнча райондо өткөрүлгөн семинарларга, чогулуштарга катышып жатабыз.Бизге берилген маалыматтар боюнча класс жетекчилерге окуучуларга түшүндүрүү иштерин жүргүзүп жатабыз.Өспүрүмдөрдүн арасында жаштайынан ичимдик ичип, тамеки, назвайга үйрөнсө кайра аларды ташташ оор экенин ,бул айтылган заттар адамдын өмүрүнө зыян алып келерин айтып жатабыз.

Азыркы биздин коомдо көйгөйлүү маселердин бири диний экстремизм ислам динине жамынып ар кандай секталар ,уюмдар уюшкандыкта иштеп жатышат.Ушундай уюмдардын көрүнүктүү секталар Хизбут-тахрир Аль-ислами Жайшуль магди. Аль жазира Аль Каидо-деген секталар өлкө арасында өзүлөрүнүн исламга тескери таасирин тийгизген иш аракеттерин ,үгүт насааттарын жүргүзүп жүрүшөт.Жардырууларды уюштуруп жатышат.Адамдардын өмүрлөрүнө коркунуч туудуруп вокзалдарга, театрларга, магазиндерге эл көп чогулган жерлерде жардырууларды уюштурууда.Ошол эле мезгилде үгүт насаат иштерин жүргүп Сирияга, Пакистанга биздин жаштарды түшүнбөстүктөн алып кетип жатышат.

Нарындан ,Ысык-Көлдөн, Баткенден, Оштон үй бүлөөсү менен Сирияга кеткендер бар.Жаштарды ,окуучуларды мындай жаман иштерден алыс кармоо үчүн үйдө, мектепте туура багыт берип түшүндүрүү иштерин жүргүзүшүбүз зарыл.Телевизордон дагы маалыматтар берилип жатат.Диний экстремизм коомго тескери таасирин тийгизет. Өспүрүмдөрдү алдан ала туура жолго тарбиялоо мектеп жааматынын , ата-энелердин жана коомчулуктун милдети

ТИУ: Э.Конокбаев

Сканировано с CamScanner